

MAN-001-001676

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2018

Sociology : Paper - 17

(Social Thinkers - 2) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001676

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નના જવાબો લખો.
(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ હર્બટ સ્પેન્સરનો સામાજિક ઉત્ક્રાંતિનો સિદ્ધાંત સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૧ મેક્સ વેબરનો નોકરશાહીનો ખ્યાલ સમજાવો. ૧૪
- ૨ ફૂલેનો પ્રાથમિક જૂથ અંગેનો ખ્યાલ સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ પાર્સન્સનો સામાજિક ક્રિયાનો ખ્યાલ સમજાવો. ૧૪
- ૩ પ્રોટેસ્ટન્ટ આચારશાસ્ત્ર અને મૂડીવાદ અંગે વેબરના વિચારો જણાવો. ૧૪
અથવા
- ૩ મર્ટનનું કાર્યાત્મક વિશ્લેષણ સમજાવો. ૧૪
- ૪ પેરેટોનો અગ્રવર્ગના પરિભ્રમણનો ખ્યાલ સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૪ વૈજ્ઞાનિક સમાજશાસ્ત્ર અંગે પેરેટોના વિચારો જણાવો. ૧૪
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૪
(૧) જૈવિક સામ્ય
(૨) એનોમી
(૩) વ્યક્તિ અને સમાજ
(૪) સામાજિક વ્યવસ્થાનો ખ્યાલ.

[Contd....

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Write answer of all questions.
(2) Each question carry equal marks.

- 1 Explain the concept of social evolution of Herbert Spencer. 14
OR
- 1 Explain the concept of bureaucràcy of Max Weber. 14
- 2 Discuss the concept of primary group of Cooley. 14
OR
- 2 Explain the concept of Social Action of Parsons. 14
- 3 Discuss the thought of Weber about protestant ethics and capitalism. 14
OR
- 3 Explain the Functional Analysis of Merton. 14
- 4 Explain the concept of the circulation of elites of Pareto. 14
OR
- 4 Discuss the thought of Pareto about scientific sociology. 14
- 5 Write short notes : (any two) 14
- (1) Organic Anology
 - (2) Anomie
 - (3) Individual and Society
 - (4) Concept of social system.
-

MAO-001-001677

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination
March / April - 2018
Sociology
(Methods & Techniques of Social Research)
(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001677

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ સામાજિક સંશોધન અને સર્વેક્ષણ વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો. ૧૪
અથવા
માહિતી એટલે શું ? માહિતીનાં સ્ત્રોતો જણાવો. ૧૪
- ૨ નિદર્શન એટલે શું ? યદ્યથ નિદર્શન સવિસ્તર સમજાવો. ૧૪
અથવા
મુલાકાતનો અર્થ આપી. મુલાકાતનાં પ્રકાર જણાવો. ૧૪
- ૩ સહભાગી નિરિક્ષણનો અર્થ આપી. તેનું મહત્ત્વ અને મર્યાદાઓ જણાવો. ૧૪
અથવા
સામાજિક સંશોધનમાં કમ્પ્યુટરની ઉપયોગિતા જણાવો. ૧૪
- ૪ સંશોધન અહેવાલ લેખનનાં તબક્કાઓ જણાવો. ૧૪
અથવા
વર્ગીકરણનો અર્થ આપી. તેનાં લક્ષણો અને સિદ્ધાંતો સમજાવો. ૧૪

- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)
- (૧) સામાજિક સર્વેક્ષણનાં હેતુઓ જણાવો.
 - (૨) સંખ્યાત્મક અને ગુણાત્મક માહિતી.
 - (૩) મુલાકાત પદ્ધતિની મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (૪) સારા નિદર્શનની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

૧૪

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
 - (2) All questions carry equal marks.
- 1 Explain the relation between social research and survey. 14
OR
 - 1 What is Data ? Describe sources of data. 14
 - 2 What is sampling ? Describe random sampling in detail. 14
OR
 - 2 Give the meaning of interview and describe the types of interview. 14
 - 3 Give the meaning of participant observation and show its uses and limitations. 14
OR
 - 3 Give utility of computer in social research. 14
 - 4 Give steps of research report writing. 14
OR
 - 4 Write the meaning of classification and explain its characteristics and theory. 14
 - 5 Write short notes : (any two) 14
 - (1) Describe the purposes of social survey
 - (2) Quantitative and Qualitative data.
 - (3) State the limitations of interview method.
 - (4) Describe the characteristics of good sampling.

MAP-001-001678

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2018

Sociology : Paper : XIX

(Social Psychology)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001678

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) બધા પ્રશ્નોનાં ગુણ સરખા છે.

૧ સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ આપી તેનું સ્વરૂપ સમજાવો. ૧૪

અથવા

૧ સામાજિક મનોવલણનો અર્થ આપી તેનાં લક્ષણો જણાવો. ૧૪

૨ સૂચનનો અર્થ આપી સૂચનના પ્રકારો જણાવો. ૧૪

અથવા

૨ આંતરક્રિયાનો અર્થ આપી તેના ક્રિયાતંત્ર તરીકે અનુકરણના સિદ્ધાંતની સમીક્ષા કરો. ૧૪

૩ પૂર્વગ્રહનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી પૂર્વગ્રહ ઘડતર અને પરિવર્તનની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૩ પ્રચારનો અર્થ આપી પ્રચારનાં લક્ષણો જણાવો. ૧૪

૪ નેતૃત્વનો અર્થ આપી નેતૃત્વનું વિવિધ વિદ્વાનોએ કરેલું વર્ગીકરણ સમજાવો. ૧૪

અથવા

૪ મનોવલણ ઘડતરનાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૧૪

- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)
- (૧) પ્રચારની પ્રયુક્તિઓ
 - (૨) સૂચનનું મહત્વ
 - (૩) સહાનુભૂતિ
 - (૪) સમાજલક્ષી મનોવિજ્ઞાનનું મહત્વ.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) All questions are compulsory.
- (2) All questions carry equal marks.

- 1 Give the meaning of social psychology and discuss its nature. 14
- OR
- 1 Give the meaning of social attitude and discuss its characteristics. 14
- 2 Give the meaning of suggestion and discuss its types. 14
- OR
- 2 Give the meaning of social interaction and discuss its mechanism imitation. 14
- 3 Give the meaning of prejudice and discuss its formation and change. 14
- OR
- 3 Give the meaning of propaganda and discuss its characteristics. 14
- 4 Give the meaning of leadership and discuss its all types. 14
- OR
- 4 Discuss formation of social attitudes. 14
- 5 Write short notes : (any two) 14
 - (1) Techniques of propaganda
 - (2) Importance of suggestion
 - (3) Sympathy
 - (4) Importance of Social Psychology.

MAQ-001-001679

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2018

Sociology : Paper - 20

(Rural Development)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001679

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના :** (૧) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(૨) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સરખા છે.

- ૧ ટકાઉ વિકાસ એટલે શું ? ટકાઉ વિકાસનાં માનાંકો દર્શાવો. ૧૪
અથવા
- ૧ ગ્રામવિકાસ એટલે શું ? ગ્રામીણ વિકાસની કાર્યનીતિ વર્ણવો. ૧૪
- ૨ ગ્રામીણ સમુદાયનો અર્થ આપી, તેનાં લક્ષણો જણાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ સહકારીતાનો અર્થ આપી, ભારતમાં સહકારી સમિતિઓનાં વિકાસની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ કૃષિ વિસ્તાર એટલે શું ? કૃષિ વિસ્તારનાં હેતુઓ જણાવો. ૧૪
અથવા
- ૩ ગ્રામીણ ભારતમાં સ્વાસ્થ્યની સ્થિતિ દર્શાવો. ૧૪
- ૪ ગ્રામીણ મહિલા વિકાસનો અર્થ આપી, ગ્રામીણ મહિલાઓના સ્વાસ્થ્ય અને પોષણની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૪ વિકાસનો અર્થ આપી, વિકાસશીલ દેશોની વિશેષતાઓ વર્ણવો. ૧૪

- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)
- (૧) ગ્રામીણ આવાસની સમસ્યા
 - (૨) પર્યાવરણ સંરક્ષણ
 - (૩) ગ્રામીણ સફાઈ
 - (૪) ગ્રામીણ સમાજમાં શિક્ષણનું મહત્વ.

૧૪

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Attempt all questions.
 - (2) Each question carries equal marks.
- 1 What is sustainable development ? Show the measurements of sustainable development. 14
 - OR
 - 1 What is Rural Development ? Describe the functional policy of Rural Development. 14
 - 2 Give the meaning of rural community and describe its characteristics. 14
 - OR
 - 2 Give the meaning of cooperation. Discuss the development of cooperative committee in India. 14
 - 3 What is Agriculture Extension ? Aims of Agricultural Extension. 14
 - OR
 - 3 Show the picture of health in Rural India. 14
 - 4 Give the meaning of Rural Women Development. Discuss the health and nutrition of rural women. 14
 - OR
 - 4 Give the meaning of development. Explain the special features of development in developing country. 14
 - 5 Write short notes : (any two) 14
 - (1) Problem of Rural Housing
 - (2) Ecological Protection
 - (3) Rural Cleaning
 - (4) Importance of education in rural society.

MAR-001-001682

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2018

Sociology : Paper - 21

(Labour Legislation & Welfare) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001682

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ વૃદ્ધાવસ્થાનો અર્થ આપી વૃદ્ધોના કલ્યાણ માટેની યોજના વર્ણવો. ૧૪
અથવા
- ૧ શ્રમનો અર્થ આપી શ્રમ કલ્યાણની સમજૂતી આપો. ૧૪
- ૨ રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો જણાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ વેતનનીતિ અને નિયમન સમજાવો. ૧૪
- ૩ ભારતના સંવિધાનનાં આમુખની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૩ કલ્યાણ એજન્સી તરીકે સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૪ ભારતમાં વ્યવસાય અંગેની તકોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૪ અનુસૂચિત આદિજાતિઓની કલ્યાણ અંગેની નીતિની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૪
(૧) ભારતમાં બેરોજગારી
(૨) સ્ત્રીમજૂર અને કલ્યાણ
(૩) તબીબી લાભોને લગતા કાયદાઓ
(૪) અન્ય પછાત વર્ગનું કલ્યાણ.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Answer all questions.
- (2) Each question carries equal marks.

1 Give the meaning of population policy. Discuss Population Policy of India. 14

OR

1 What is fertility health ? Explain the effective factors on it. 14

2 What is population education ? Explain the social dimension of population education. 14

OR

2 Give the meaning of family health. Describe the dimensions of family health. 14

3 What is Family Planning ? Discuss the methods of Family Planning. 14

OR

3 Discuss : Evaluation of Family Planning Programme in India. 14

4 Explain the need for child health programme. 14

OR

4 Explain the challenges facing Family Planning Programme. 14

5 Write short notes : (any two) 14

- (1) Family Welfare Programmes
- (2) National Health Programmes
- (3) Need for Population Education
- (4) Importance of Family Planning in India.

MAL-001-001602

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April - 2018

Hindi : Paper-6

**(Compulsory) (Kurukshetra - Vyakran)
(New Course)**

Faculty Code : 001

Subject Code : 001602

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना :

- (१) सभी प्रश्नों के उत्तर देना अनिवार्य है ।
(२) सभी प्रश्नों के अंक दाहिनी ओर निर्दिष्ट है ।

१ कवि दिनकर का जीवन परिचय देते हुए उनके व्यक्तित्व एवं कृतित्व पर प्रकाश डालिए । १४

अथवा

१ 'कुरुक्षेत्र' खण्डकाव्य की संक्षिप्त कथा अपने शब्दों में लिखकर उसके उद्देश्य पर प्रकाश डालिए । १४

२ खण्डकाव्य के लक्षणों के आधार पर 'कुरुक्षेत्र' की समीक्षा कीजिए । १४

अथवा

२ 'कुरुक्षेत्र' काव्य के आधार पर भीष्म पितामह की चारित्रिक विशेषताएँ स्पष्ट कीजिए । १४

३ 'कुरुक्षेत्र' खण्डकाव्य के आधार पर युधिष्ठिर का चरित्र-चित्रण कीजिए । १४

अथवा

३ " 'कुरुक्षेत्र' में दिनकरजी ने महाभारत के प्राचीन पात्रों के माध्यम से आधुनिक युगबोध प्रस्तुत किया है ।" समझाईए । १४

४ भावपक्ष एवं कलापक्ष की दृष्टि से 'कुरुक्षेत्र' का मूल्यांकन कीजिए । १४

अथवा

४ 'कुरुक्षेत्र' में वर्णित प्रमुख समस्याओं पर अपने विचार प्रस्तुत कीजिए । १४

५ (अ) हिन्दी प्राध्यापक के पद हेतु आवेदनपत्र तैयार कीजिए । ७

अथवा

(अ) बैंक में खाता खुलवाने के लिए पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए । ७

(ब) शीर्षक देते हुए एक भावात्मक कहानी अपने शब्दों में लिखिए । ७